సంత్ సింగ్

వర్సెస్

అదనపు జిల్లా న్యాయమూర్తి రుషికేశ్ మరియు ఇతరులు

ఏప్రిల్ 14, 1996.

[K. రామస్వామి మరియు s. సఘీర్ అహ్మద్, JJ]

ఉత్తరప్రదేశ్ భూ గరిష్ఠ పరిమితి చట్టం-1960.

సెక్షన్లు 4 ఏ , 5 - నియమిత దినం కంటే ముందుగా తాత ద్వారా ప్రతినిధి వహింపబడుతున్న తన మైనర్ కుమారుడికి తండ్రి (అప్పీలుదారు) భూమిని విక్రయించడం జరిగింది - ఈ భూమిని అప్పీలుదారు యొక్క కమతం నుండి తీసివేయవచ్చా - హిందూ చట్టం ప్రకారం తండ్రి జీవించి ఉన్నంత కాలం వరకు అతనినే ఒక మైనర్‌కు సంరక్షకునిగా పరిగణించడం జరుగుతుంది-తాత చట్టప్రకారం సంరక్షకుడు కాలేదు - తండ్రి (అప్పీలుదారు) భూమిని తనకు తానుగా విక్రయించలేడు - భూమికి యజమానిగా అతను భూమిని విక్రయించినప్పటికీ, అమ్మబడినటువంటి భూమిని తన భూమిలో భాగంగానే పరిగణించాలి - నియమిత దినానికి తర్వాత ఒక హిందూ దేవాలయానికి బదిలీ చేయబడిన భూమిని తన (అప్పీలుదారు) భూమిలో భాగంగానే పరిగణించాలి. - వేరు బావి ద్వారా నీటి సౌకర్యం కల్పించబడిన భూమిని నీటి పారుదల ఉన్నటువంటి భూమిగా జిల్లా అదనపు న్యాయమూర్తి పరిగణించడం అసమంజసమయినదిగా చెప్పలేము.

ఠాకూర్ సింగ్ వర్సెస్ నిర్దేశిత అధికారులు మరియు ఇతరులు [1994] supp 3 SCC 702,

సివిల్ అప్పీలు న్యాయపరిధి: సివిల్ అప్పీలు నం: 2477, 1977.

అలహాబాద్ హై కోర్టు యొక్క 2-4-77 తేదీకి సంబంధించిన సివిల్ మిస్లేనియస్ రిట్ పిటిషన్ నెం: 1127, 1977,

అప్పీలుదారుని తరఫున శ్రీ జిప్ దత్తా

ప్రతివాదుల తరఫున, అశోక్ K. శ్రీవాత్సవ మరియు శ్రీ రచన గుప్తా

న్యాయస్థానము ద్వారా కోరిన ఉత్తర్వు (తీర్పు) వెలువరించబడినది.

అలహాబాద్ ఉన్నత న్యాయస్థానం యొక్క ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా అప్పీలు చేయబడిన సివిల్ మిస్లేనియస్ రిట్ నం. 1127 / 77, 8 నవంబరు 1977, క్లుప్తంగా కొట్టివేయబడినది. ఇందులో అప్పీలుదారు, ఉత్తర ప్రదేశ్ భూ గరిష్ఠపరిమితి చట్టం-1960 (సంక్షిప్తంగా "చట్టము ") లోని సెక్షను -5 కింద అతనికి జారీ చేయబడిన నోటీసును సవాలు చేయడం జరిగింది. అప్పీలుదారు స్వయంగా ధృవీకరణ పత్రం(డిక్లరేషన్) దాఖలు చేయని కారణంగా నోటీసు జారీ చేయబడింది. జిల్లా అదనపు న్యాయమూర్తి, 23 ఫిబ్రవరి 1977 నాటి తన ఉత్తర్వు ద్వారా తిరస్కరించిన, అప్పీలుదారు లేవనెత్తిన మూడు వివాదాలు మూడు పునరుద్ఘాటించబడ్డాయి.

మొదటి వివాదం ఏమిటంటే, అప్పీలుదారు తన యొక్క 10 ఎకరాల 33 సెంట్ల భూమిని ,26 అక్టోబరు 1970 నాడు విక్రయ దస్తావేజు (రిజిస్టర్ సేల్ డీడ్) ద్వారా తన పెంపుడు కుమార్తెకు విక్రయించాడు. చట్టంలో నియమిత దినం, 24 జనవరి 1971 కావడం వలన, ఈ విక్రయం చట్టంలోని ఏ నిబంధనలనూ అతిక్రమించలేదు. జిల్లా అదనపు న్యాయమూర్తి ఆ కుమార్తె అవివాహిత అనే ప్రాతిపదికన , విక్రయం జరిగినట్టువంటి భూమిని అప్పీలుదారుని భూమిగా పరిగణించడం సరికాదు. ఈ విక్రయంలో కుమార్తె ఒక మైనర్ గా లేదా ఉన్నందువలన, కుటుంబ సభ్యురాలిగా పరిగణించబడలేదు. సంబంధిత భూ గరిష్ఠపరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ -5, సబ్ సెక్షన్-6 ప్రకారం ఒక భూ యజమాని యొక్క గరిష్ఠ పరిమితిని నిర్ణయించేటప్పుడు ,24 జనవరి 1911 తరువాత గరిష్ఠపరిమితికి మించి జరిగిన భూ బదిలీలను మిగులు భూమిగా పరిగణించాల్సి ఉంటుంది. చట్టప్రకారం ఆ భూమి పరిగణలోనికి తీసుకునబడదు. కానీ ఒక వేళ జరిగినట్టువంటి భూ బదిలీ అక్కడి నిర్దేశిత అధికారి చే

పరిగణింపబడి, ఇది ఒక బినామీ వ్యవహారము లాగా పరిగణించబడదని నిశ్చయించబడి, సంతృప్తిపరుస్తే, మరియు, ఈ బదిలీ భూయజమానికి లేదా అతని కుటుంబ సభ్యులకు నేరుగా లేదా పరోక్షంగా ప్రయోజనం కలిగించేది కాకపోతే, ఈ నిషేధం ఆ బదిలీకి వర్తించదు. ఇక్కడ జరుపబడిన ఈ భూబదిలీ నిశ్చయింపదగినది మరియు నేరుగా లేదా పరోక్షంగా భూయజమానికి లేదా అతని కుటుంబసభ్యులకు ప్రయోజనార్థము జరుపబడింది అనేది ప్రస్తుతం ఉత్పన్నమయిన ప్రశ్న. చట్టంలో నిర్వచించబడిన ప్రకారం కుటుంబంలో, భార్య/అతని (లేదా) ఆమె యొక్క మైనర్ పిల్లలు, సందర్భానుసారంగా అతని భార్య(లేదా) ఆమె భర్త(న్యాయపరంగా విడిపోయిన భార్య (లేదా) భర్తను మినహాయించి), మైనర్ కుమారులు లేదా మైనర్ కుమార్తెలు (వివాహం జరిగిన కుమార్తెలను మినహాయించి) లు చేర్చబడ్డారు. జిల్లా న్యాయమూర్తిగారిచే నమోదు చేయబడినది ఏమనగా, ఆ కుమార్తె ఒక మైనర్ మరియు తల్లిని సంరక్షకురాలిగా పరిగణిస్తూ తండ్రి వ్యవహరించి దస్తావేజు (సేల్ డీడ్) ను చేసాడు. వ్యక్తిగత చట్టం(పర్సనల్ లా) ప్రకారం తన తండ్రి జీవించి ఉన్నంత వరకూ ఒక మైనర్ కు అతనే చట్టపరమయిన సంరక్షకుడుగా పరిగణింపబడుతాడు మరియు తల్లిని సంరక్షకురాలిగా చట్టపరంగా అంగీకరించలేము. కుమార్తె ఒక మైనర్ కావడం వలన మరియు తండ్రినే తన చట్టపరమయిన సంరక్షకుడిగా పరిగణించాల్సి ఉండడం వలన తండ్రి తన నుండి తనకే ఈ భూ బదిలీని చేయలేడు. కుమార్తె మైనర్ కావడం వలన బదిలీ కాబడిన భూమి కూడా అప్పీలుదారు (తండ్రి) యొక్క భూమి గా పరిగణించాలి. ఏ రకంగా చూసినా కూడా ఈ 10 ఎకరాల 33 సెంట్ల భూమిని అప్పీలుదారుని యొక్క యజమాన్యము నుండి మినహాయించలేము.

రెండవ వివాదం ఏమిటంటే, అప్పీలుదారు 12 ప్లాట్లు కలిగిన 13.47 ఎకరాల విస్తీర్ణముగల భూమిని తన వ్యక్తిగత దేవాలయానికి బదిలీ చేసాడు, కావున, ఈ సదరు భూమిని తన యొక్క భూమిలో భాగంగా పరిగణించలేము. ఆమోదయోగ్యంగా, ఈ బదిలీ 20 జనవరి 1972, అనగా, నియమిత దినానికి తరువాత జరిగింది. ఈ పరిస్థితులలో, ఈ బదిలీ ఒక వ్యక్తిగత దేవాలయానికి చేసినప్పటికీ ఇది చట్టవిరుద్ధము కావున, ఈ భూమిని అప్పీలుదారు యొక్క భూమిలో భాగంగానే పరిగణించాలి.

మూడవ వివాదం ఏమిటంటే ప్లాట్ నం.5 మరియు 13 లకు నీటి వనరుల సౌకర్యం లేనందువలన, దానిని సాగుకు ఆమోదయోగ్యం కాని భూమిగా పరిగణించాలి. కానీ జిల్లా అదనపు న్యాయమూర్తిగారు దానిని నీటి వనరుల సౌకర్యం ఉన్న భూమిగా "తప్పు"గా పరిగణించడం జరిగింది. సంబంధిత లేఖ్‌పాల్ గారు జిల్లా న్యాయమూర్తిగారి సమక్షంలో ఖస్రా రికార్డులను

పరిశీలించడం జరిగింది. ఆ సమయంలో నీటి పారుదల సౌకర్య సాధనం గురించి అతని ముందు ఏ విధమయిన ప్రస్తావన తేబడలేదు. ఆ రికార్డు ప్రకారంగా, పరిశీలించబడుతున్న భూమికి నీటి సౌకర్యం ఒక బోరు బావి ద్వారా అందుతుంది. సెక్షన్ 4A, క్లాజు a ప్రకారం, ప్రభుత్వము ద్వారా గానీ, ప్రైవేటుగా గానీ నీటి పారుదల సౌకర్యం అందబడుతున్న భూమిని సాగుకు ఆమోదయోగ్యమయిన, నీటి పారుదల సౌకర్యం ఉన్న భూమిగా పరిగణించాలి. ప్రస్తుత తరుణంలో ఈ భూమికి "సబ్ కూప్" అనే ఒక బోరుబావి ద్వారా నీటి సౌకర్యం అందుతున్న కారణంగా, దీనిని నీటి పారుదల సౌకర్యం ఉన్న భూమిగా జిల్లా న్యాయమూర్తి గారు రికార్డులను సక్రమంగా తీసుకుని పరిగణించడాన్ని అసమంజసమయినదిగా చెప్పలేము. అప్పీలుదారు తరపున న్యాయవాది గారు "రంధీర్ సింగ్ వర్సెస్ నిర్దేశించిన అధికారులు మరియు ఇతరులు [1994] supp 3 SCC 702 " ను ప్రస్తావించినప్పటికీ, విక్రయ దస్తావేజులకు సంబంధించిన ప్రశ్నలకు యథార్థతను చేకూర్చలేదు. న్యాయస్థానము 24 జనవరి 1971 కంటే ముందు జరిగిన విక్రయ దస్తావేజుల చెల్లుబాటును నిర్ధారించలేమని అభిప్రాయపడింది. ఇక్కడ ప్రస్తావించబడిన నిర్దిష్టమయిన వాదోపవాదాలను అనుసరించి, ఈ విధమయిన పరిస్థితి న్యాయస్థానం దృష్టికి ఇప్పటివరకు రాబడలేదు, కానీ, ట్రిబ్యునల్ దీనిని పరిష్కరించడంలో ఏదయినా పొరపాటు చేసిందని నిర్ధారించడం కష్టం. పై విషయాలను పరిగణలోనికి తీసుకున్న పిమ్మట మేము అప్పీలుదారునికి ఉపశమనం కలిగించలేము.

తదనుగుణంగా అప్పీలు నుకొట్టివేయడం జరిగింది. ఖర్చులు లేవు.

అప్పీలు కొట్టివేయబడింది.